

MOMENTUM *nytt*

Utgis av MOMENTUM - Foreningen for Arm- og Benprotesebrukere



Årgang 6
Nr. 3/2001



Faste spalter

Leder s. 2
English Summary s. 19

Aktuelle tema & reportasjer

Opplandsseminar	s. 4-6
Bergensseminar	s. 8-9 og 12
<i>Forsidestory</i>	
- Helge Borgevad armprotesebruker og nestleder i MOMENTUM	
	s. 10-11
Bergensk paneldebatt	s. 14
Nytt ortopedifirma i Bergen ORTOPRO AS	s. 15-16

Besøk oss på
www.momentum.nu



MOMENTUMnytt nr. 3/2001

Utgiver: MOMENTUM,
Grinistubben 6, 1359 Eiksmarka.
Utkommer 4 ganger årlig.

Layout og sats: Anita Baastad
Trykk: Wisa Grafisk as

Styret:

Leder: Nils-Odd Tønnevold
tlf.: 22 44 87 97
E-post: nils@connectum.no
fax: 22 44 33 19

Nestleder: Helge Borgevad
tlf.: 32 85 64 26
E-post: helge.borgevad@c2i.net

Redaktør :
Anita Baastad
tlf.: 67 14 79 42
E-post: abaastad@online.no

Styremedlem: Kristin Linnes
tlf.: 22 28 01 97
E-post: kristin.linnes@eterra.no

Styremedlem: Geir Liang
tlf.: 72 83 47 47
E-post: liangdoc@senswave.com

Styremedlem: Tor Dalsheim
tlf.: 61 29 56 29
E-post: tor.dalsheim@senswave.com

Styremedlem: Svein Resell
tlf.: 22 33 09 99
E-post: svein.resell@intercomp.no

Internett:
<http://www.momentum.nu>

Årskontingent:

- Hovedmedlemskap for protesebrukere kr. 200.-
 - Støttemedlemskap for pårørende og fagfolk kr. 100.-
 - Støttemedlemskap bedrift kr. 400.-
- Gaver mottas med takk!

Annonser: Vennligst kontakt
Nils-Odd Tønnevold på tlf. 22 44 87 97
eller fax 22 44 33 19 for nærmere informasjon.

Bankforbindelse:
Den norske Bank ASA
Kontonummer: 0530.06.69788

LEDER

Kjære Leser

Stor aktivitet. I løpet av vårens medlemsaktiviteter med årsmøte på Vetre, seminarer i Oslo, Bodø, Biri og Bergen og flere viktige prosjekter for å gjøre livet for oss protesebrukere bedre har vi truffet mange glade protesebrukere, pårørende og engasjert rehab.personnel. Det varmer.

Proteser. Det har vært mye fokus på hylser, proteser og protesefunksjon. Innovasjon og nytenkning på dette området spiller en stor rolle for vår mobilitet og evne til å fungere i hverdagen. Gode tradisjoner, så som gode håndverkstradisjoner og innsiktsfull erfaring spiller imidlertid også en stor rolle i denne sammenheng. Det gjelder å finne frem til den optimale balansen mellom tradisjon og fornyelse. Det er et faktum.

Psykisk belastning. Det er også et faktum at mange som må amputere arm eller ben sliter med et dårlig selvilde. Mange sørger over det tapte, mangler kunnskap og synes det er vanskelig å se fremover og komme videre. Dette gjelder ikke bare den som har blitt utsatt for skade. Den nære familie blir også berørt av det som skjer med den de er glad i. Informasjon, hjelp og støtte er ofte like viktig for de nærmeste som for den nyskadde. For den som synes problemene synes flere enn løsningene, er det oppmuntrende å møte en annen i samme situasjon som har overvunnet vanskelighetene. Det kan gjøre det lettere å finne balanse i livet.

Likemannsarbeid kalles dette. Et av de prosjektene vi har lagt ned mye arbeid i dette året har nettopp dette som fokus. Dette er ikke en ny tanke. Likemannsarbeid har vi drevet siden MOMENTUM ble stiftet for fem år siden, men gjennom møte med mennesker ser vi rom for forbedringer også på dette området.

Likemannskampanjen 2001. Gjennom denne kampanjen ønsker vi å oppmuntre flere protesebrukere som er trygge på seg selv til å gjøre seg tilgjengelig for andre og oppmuntre helsefaglig personell til å gjøre det til en vane å tilby og sette likemenn i kontakt med nyskadde. Med profesjonell hjelp har vi utarbeidet en likemannsbrosjyre som vi er svært stolte av. Vi ønsker å markere satsingen og offisielt lansere Likemannskampanjen 2001 gjennom en utstilling av de fotografiene som har blitt tatt i forbindelse med utarbeidelse av brosjyren.

H.K.H. Prinsesse Märtha Louise vil åpne utstillingen torsdag 4. oktober, på Rikshospitalet. Flere andre notabiliteter vil være til stede. Alle medlemmer vil få invitasjon til åpningen så sett av datoen allerede nå og følg med i postkassen. Dette blir årets happening!

God høst!



Nils-Odd Tønnevold
Nils-Odd Tønnevold
Leder



Anita Baastad
Anita Baastad
Redaktør

erimed

ANTIVARUS & NORMALSKOR



Camel



Lupo



Happy



New Panda



Polar



Arctic



Pluto



Spirit



Fatoria



Spider



Topsy



Tapsi



Beta



Eolo



Pippo



Petzi



Tom



Sprinty



New Colors



Pingo

ORTOS SKOR



Lucky



Lappa



Club



Baloo



Runny



Arco



Mowgli



Basic

KORSETTSKOR



Lucky LK



Estate MK



Strada LK



Olimpic LK

EMME®- Infantil cerebral pares



Corsa



Bobathramp



BTM



BURATTO



Estate



Classic

Opplandsseminar

Lørdag 28. april 2001 benket 38 brukere, pårørende og fagfolk innen amputasjonsrehabilitering til seminar om protese-kneledd, føtter, armer og hender. Hensikten med sammenkomsten var å øke protesebrukernes innsikt i hva som inngår i deres proteser, hvilke valgmuligheter de har og å styrke dialogen mellom brukere og ortopediingeniører og andre som arbeider med rehabilitering av amputerte.



De faglige bidragsyterne var alle ortopediingeniører - Christer Hedquist og Tore Tømmelstad fra OCH Ortopedi AS, Lillehammer og Oslo, Tore Solem fra ØSTO AS, Hamar, Tømm Kristensen fra NTO AS, Hamar og Ronney Bergkvist fra Centri AB, Stockholm. Utover dette medvirket protesebruker og MOMENTUM-styremedlem Tor Dalsheim med demonstrasjon av sin høyderegulerbare lårprotese og styreleder Nils-Odd Tønnevold med orientering om MOMENTUMs visjon og aktiviteter.

Styremedlem Tor Dalsheim, som selv er Oppdaling og mangeårig aktiv i arbeidet med å gjøre amputertes hverdag lettere, ønsket velkommen og uttrykte stor glede over at så mange hadde funnet veien til seminaret. Han presenterte programmet som tok for seg protesenyheter og utvikling innen kneledd, føtter, armer m.m. og inviterte salen til å delta i diskusjon knyttet til hva som kan passe for den enkelte.

Styreleder Nils-Odd Tønnevold fikk ordet og kvitterte med at det ikke finnes "én riktig løsning for alle", men at man finner frem til proteseløsninger som fungerer optimalt for den enkelte. "En god og åpen dialog protesebruker-ortopediingeniør imellom er det viktigste", understreket han. Og han takket de faglige bidragsyterne for at de tok seg tid til å være med på arrangementet. Videre ble Centri AB ved Ronney Bergkvist takket for positivt

samarbeid og økonomisk bidrag.

Temaet for **Ortopediingeniør Christer Hedqvists** (under) innlegg



var **"Bør alle lårprotesebrukere gå med datakne?"**

Ved hjelp av slides og gode eksempler synliggjorde han hvorfor et kunstig kneledd aldri fullt ut kan erstatte et naturlig kne og dets funksjoner som er; bøye, skli og rotere mellom legg- og lårbeinet - alt i samarbeide med hofte-, lår- og ankelmuskulaturen. Når vi bøyer oss, starter vi med strakt bein, lar lårbeinet skli på skinnleggen for å stabilisere seg og deretter lar vi skinnbeinet knekke under oss. Det største problemet for låramputerte er å stabilisere kneet når de går, slik at de ikke faller når helen settes i gulvet. Låramputertes evne til å strekke hoften

er sterkt redusert da en del av musklene over kneet er kuttet over og et naturlig knes funksjon finnes ikke i dagens proteser.

Etter sin forklaring om hvordan et naturlig kne fungerer, gikk han over til å beskrive hvilken oppgave et protese-kne har og hvordan gang- og stabiliseringsfunksjonen i datakneet C-Leg fungerer. Han poengterte at det nå finnes flere datastyrte kneledd på markedet og at de fungerer på noe forskjellig måte og ønsket gjennom sitt innlegg å hjelpe deltakerne å få innsikt i protese-kneledd og deres fordeler og ulemper.

Låret skal svinge frem leggen og styres slik at foten til en hver tid er på riktig sted. I avanserte dataknær er det elektronisk åpning og lukking av ventilene i en sylinder fylt med luft eller hydraulisk olje som sørger for riktig funksjon i kneet og at beinet er i riktig posisjon når foten svinger i luften og når den settes ned. Dette gjør det lettere og mindre energikrevende å gå, men som med så mye nytt krever det en god del av brukeren for å lære seg teknikken og bli trygg på kneets funksjon. Energi får dataknærne fra oppladbare batterier. Noen dataknær må lades opp en gang i døgnet, mens det for andre holder med én gang i året. Konstruksjonen og batteriet gjør kneleddet tyngre enn enklere kneledd og for den som er svak i muskulaturen fra før kan ekstra tyngde i seg selv redusere funksjonen. Det finnes også avanserte protese-kneledd



GUTTA PÅ TUNET!

Forhåpentligvis formidler disse bildene den gemyttlige tonen. Arrangementet var særdeles vellykket og det ble ikke



formulert noen bastante konklusjoner om hvem som skulle ha hva slags type knær, føtter, armer og hender, men det var heller ikke poenget. Samtlige deltakere uttrykte glede over foretaket og



det blir ikke siste gangen MOMENTUM besøker Oppland. Alle gikk vi beriket derifra. Vi hadde lært litt mer og fått flere nye venner i samme leir.

på markedet som har en tilnærmet lik funksjon som dataknærne som for eksempel Ultimate Knee, men som er lettere og mer driftssikre. Ulempene ved de fleste avanserte knær er : 1) bygghøyden fra knesentrum og nedover leggen er ofte høy hvilket reduserer valget av føtter, 2) de har batteri som må lades, 3) de krever hyppigere vedlikehold og service, 4) man skal helst ikke bruke krykker da de påvirker krefter i et datakne (eksempelvis måler datakneet C-leg kreftene i røret fra gulvet og hvis de endres for mye i forhold til innstillingen, går kneet i stå) og til slutt 5) de krever mer av brukeren.

Nils-Odd skjøt inn at "det er viktig at vi som protesebrukere forteller ortopediingeniøren hvordan vi lever, hva som er viktig for oss å kunne gjøre. Hvis vi er forause kan det ofte være vanskelig for ingeniøren å vite hva som passer best for oss."

Christer repliserte at "det må være toveiskommunikasjon. Man må tørre å spørre og se realitetene i øynene. Finner brukeren balansepunktet? Fungerer musklene som de skal? Alt dette må tas med i vurderingen. Dette kan også forandre seg over tid. Noen har kommet til et visst punkt. Det har gått greit. De har gått på et enkelt og sikkert kneledd og ønsker å komme videre, mens andre er fornøyd med det enkle. Det kan være vanskelig å komme fra ett aktivitetsnivå til neste nivå. Til syvende og sist er det brukerens eget utgangspunkt - fysisk og mentalt - i kombinasjon med egne ambisjoner og viljestyrke som i stor grad styrer utviklingen. Man må begynne å bruke stumpe inni hyl-

sen mer aktivt. Det er slitsomt. Det er også riktig å spørre seg hvor mye energi man vil nedlegge for å kunne gå bedre? For noen er det riktig å trene mye for å kunne fungere bedre, mens andre kan oppleve at det går med mye tid for å oppnå minimale forbedringer. Dette blir alltid en vurderingssak."

"Bør alle benprotesebrukere gå med energilagrende føtter?" var det neste kunnskapskrevende spørsmål



deltakerne skulle forsøke å danne seg en mening om og **Ortopediingeniør Tore Solem** (bildet over) var mannen som tok for seg dette emnet. Han startet med å sitere Leonardi da Vincis: "The human foot is a masterpiece and a work of art" og la til for egen regning at: "Det foregår mye i foten på noen og tretti cm og den skal tåle store belastninger. Å erstatte foten er en utfordring. Det er ikke noe problem å konstruere kosmetisk utseende føtter, men å erstatte funksjonen er

vanskelig. Allerede tidlig på 1900-tallet ble det tenkt proteseføtter, fortsatte Tore, og sa at "det ble prøvet ut mange patenter med varierende resultat. I dag finnes det utallige typer på markedet og det kan være vanskelig for en ortopediingeniør å holde seg à jour. Hver protese fot leveres imidlertid med en brukermanual og ved å studere denne hjelper det ortopediingeniøren å holde orden på sysakene."

Tore Solem viste slides av utallige føtter og orienterte om gjennomsnittsverdier som forteller hvordan energikostnadene øker ved de ulike amputasjonsnivåene: legg, kne, lår og hofter. Desto høyere amputasjonsnivå, desto høyere er energikostnadene.

"Energilagrende føtter bestilles ut fra ordreskjema," fortalte Tore. "Når ortopediingeniøren bestiller føtter bør de vite: 1) brukerens aktivitetsnivå, 2) bruksområde, 3) bo- og jobbforhold, 4) vekt, 5) hæl høyde og stumplengde. Dette er viktig fordi man velger "innmat" i føttene avhengig av hvilken spenst, stivhet og fotfleksibilitet som ønskes. Hvis man bærer tungt, som for eksempel en 50 kilos sementsekk utsettes protese foten for en mye større belastning enn den er beregnet for og det kan smelle i foten og den kan gå i stykker og plutselig bli helt myk.. Det finnes også proteseføtter som hæl høyden kan reguleres på. Riktig brukt kan energilagrende føtter gi brukeren et høyere funksjonsnivå og gjøre det lettere å gå mer og klare mer. Men det blir ingen energilagring uten at det legges energi i gangen. Det betyr at energilagrende føtter ikke passer for de

Fortsetter neste side

minst aktive hvor protesen brukes lite og hvor protesen betyr mer kosmetisk enn funksjonelt. En erfaren ortopediingeniør vil i de fleste tilfellene se hva som er mest hensiktsmessig for den enkelte bruker,” konkluderte Tore Solem fra Østo AS på Hamar.

Etter en velsmakende lunsj introduserte **Ortopediingeniør Ronney Bergqvist** fra leverandørfirmaet Centri AB data-kneet **NABCO Intelligent Knee** som bl.a. har et mikroprosessorstyrt pneumatisk kneledd. Gjennom slides og ved å vise frem et eksemplar forklarte Ronney hvordan dette kneet fungerer. ”Det har mange fortrinn,” sa han:

”NABCO-kneet

- følger brukerens ganghastighet
- krever lite energi å bruke
- er stabilt ved belastning
- kan bøyes hele 160° som gjør det lett å sitte på kne eller på huk
- det veier lite
- batteriets levetid er ett år og det er enkelt å skifte”

Avslutningsvis oppfordret han deltakerne til å ivareta god stump og protesehygiene og på oppfordring sende han rundt antibakterie våtservietter rundt i salen slik at alle som ønsket det kunne prøve dem.

“Bør alle hånd/armprotesebrukere ha siste nytt innen funksjon og kosmetikk?”



Ortopediingeniør Tømm Kristensen (over) sa om dette: ”Det er vanskelig å kombinere kosmetikk og god funksjon. Kosmetikk lager ofte tregghet i systemet. Man må som regel velge. Dessverre. Det er vanskelig å velge riktig armprotese og i mange tilfeller velger håndamputerte ikke å bruke sin protese. Har det gått lang tid fra de mistet hånden til de får protesen, føler de ofte at den er i veien. Mange bruker klo i stedet for hånd når de skal gjøre grovarbeid da det ikke er helt enkelt å holde hånden ren. Ulempen med høyt utviklede over- albuprotoser er at batteriet sitter i albuen og ved utladning låser armen seg. Batteriet kan derfor ikke byttes ut når armen er i rett stilling og brukeren må til verksted for

å få ordnet den saken.”

Tømm hadde med seg en naturtro hånd som han kalte ”smykket”. Han fortsatte med å si at ”det ville være galskap å sette en slik hånd på en skogsarbeider.

En mann manglet fingrene sine og var depressiv. Jeg sa: ”Skriv ned 10 ting på en lapp hva du ikke klarer å gjøre nå som du klarte før.” **Han skrev én ting - skyte med hagle.** Det viste seg at han var skytterinstruktør og hele omgangskretsen hans var i skyttermiljøet. Vi gjorde om geværet hans så han kunne skyte igjen. Det er på kanten av man har lov til å gjøre. Med en protese vil man ikke kunne skyte med hagle. Men ved å gjøre om geværet ville han komme tilbake til sitt miljø – og dermed fungere igjen. Vår oppgave som ortopediingeniører er ikke bare å lage protoser til folk, men komme i en dialog med brukeren for å skjønne hva de strir med og forsøke å løse deres funksjonelle problemer,” sa Tømm.

Utendørs demonstrasjon av høyderegulérbar protese

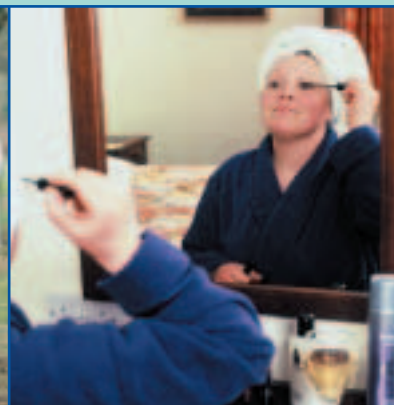


For noen år tilbake kom **Tor Dalsheim** på ideen om en ”off-road protese”, en protese for ulendt terreng. Inni metallbenet sitter mekanismen som med et enkelt håndtrykk kan forlenge eller forkorte protesen. I samarbeid med SINTEF og OCH Ortopedi AS er nå protesen utviklet til stor glede for mange låramputerte som med den kan gå i bakker uten å slenge protesen sin i en bue til siden for å få den fram. Som bildene viser var interessen for protesen stor. Tor gikk lett og trygt opp og ned skråningen, rett opp, sideskrått og ned igjen flere ganger utenfor samlingsstedet vårt, Vertshuset V-E6 på Biri, til stor applaus.



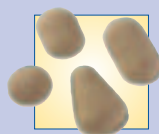
Upptäck en ny klass av komfort

Alpha SPIRIT
Liner



Nya Alpha® Spirit Liners och Suction Seals, (sleeves) är designade med ett unikt tyg som möjliggör att man kan använda kardborre. När liner och seal används tillsammans med Alpha® kardborre fästen uppnås en överlägsen vacuum lösning.

- Flexibelt tyg eliminerar problem vid "inkörsperioden" och gör av och påtagning lättare
- Nytt tyg bidrar till förbättrat skydd vid friktionsrelaterade problem- idealiskt vid svåra patientfall
- Komfort och hållbarhet ger frihet till att leva livet fullt ut



ALPHA® SOCKET PADS

Avlastar prominenser eller känsliga områden i hylsan med bibehållen totalkontakt. Finns i fyra modeller.



ALPHA® GEL CUPS

3mm extra gel distalt på den kvarvarande stumpen ger extra tjocklek till din liner. Finns i fyra storlekar



ORTHOEUROPE

ORTHO EUROPE AB

Rubanksgatan 9 • 741 71 Knivsta • Sverige

Telephone: +46 (0) 18 34 92 91 • Fax: +46 (0) 18 34 92 90 • Email: helge.orthoeurope@telia.com

www.ortho-europe.com

I samarbete med



OHIO WILLOW WOOD

BERGENSSEMINAR

Torsdag 10. mai 2001 var helsepersonell, ortopediingeniører og brukere – 46 personer i alt – samlet på Scandic Hotel for å høre om amputasjonsteknikk, protesenyheter og alt til faget henhørende. Overlege Per J. Lerud holdt foredrag om hovedtemaet “Optimal amputasjonsrehabilitering” basert på sin erfaring fra Aker Sykehus, mens Göran Garbergs og Terje Eintveit fra leverandørfirmaet Össur Nordic presenterte protesehylser og viste film om tilpasning av protesehylse direkte på amputasjonsstumpen.



Fra venstre mot høyre; Overlegene Per J. Lerud, Einar Dregelid, Sigrun Solberg og Finn Sørensen

Rett før det akademiske kvarteret var omme ønsket styreleder Nils-Odd Tønnevdal velkommen og takket Össur Nordic, representert ved Göran Garbergs og Terje Eintveit, for sponsingen av begynnelsen som i seg selv er et bevis på hva MOMENTUM driver med, nemlig å være et forum for erfaringssutveksling, samarbeid og toveiskommunikasjon til sikring av bedre livskvalitet for protesebrukere. Etter en kort orientering om foreningens andre aktiviteter ble filmen “Climb Back” (presentert i et tidligere nummer av MOMENTUMnytt) vist.

Dernest fikk **Göran Garbergs** ordet. Han redegjorde for utviklingen

av Iceross protesehylser - ”Linerne” hvor ”koppen” er det sentrale. Den fordeler kraften fra vekten i protesen på ytterveggen på stumpen og hylseveggen gir en myk overgang mellom hud og silikon. Nok en stor fordel er at den motvirker ødem samtidig som den stimulerer blod-sirkulasjonen og ikke minst - pumpebevegelser i protesen er redusert til 1/3 av hva den var før. For å få maksimal utnyttelse av hylsen er det viktig å velge riktig tykkelse og mykhetsgrad. Hva som kan være det riktige valg avgjør aktivitetsnivå og stumpens bløtdeler. Skotøy er også viktig, man går ikke i selskapssko når man skal gå på ski, sa den blide svensken fra Össur Nordic. Det ble vist film om hvor-

dan man tilpasser en protesehylse direkte på amputasjonsstumpen og publikum var meget lydhørt og det ble notert flittig. Da filmen var ferdig ble det spurt fra salen: ”Hvor mange ortopediske verksteder er det i Norge som former proteser på denne måten?” Svaret var: ”Maksimalt fire verksteder.”

”Optimal amputasjonsrehabilitering”

Overlege og spesialist i amputasjonskirurgi ved ort.avd. på Aker Sykehus **Per J. Lerud**, hadde salen 100% med seg fra første øyeblikk, engasjert som han er i denne problematikken. Legg amputasjoner med bengroddede arr og pasienter med store fantomsmerter er hver-

Den nye generasjonen av ortopediingeniører - Frøydis Jenssen, Jan Egil Moldekleiv og Miriam Aglen Hollerud



“MINIMESSEN”





Göran Garbergs forteller om hylser til ivrige lyttere

dagen for Lerud og hans tverrfaglige team og han har spurt seg selv:

1. "hva er gjort med pasientene siden det har mislykkes sånn?"
2. "hva er problemet?"
3. "hva viser statistikken?"

Svaret på 1 er "gal operasjonsteknikk". Per Leruds amputasjonsmetode som fører til et leveverdig liv for den amputerte - også etter amputasjonen - er omtalt i MOMENTUMnytt nr. 1 og 2 2001. Vi går derfor ikke inn i detalj på den her, men nevner bare at fantomsmerter kan i stor grad forebygges ved epiduralbedøvelse før og etter amputasjonen. Med hensyn til spørsmål 2 er sannsynligvis svaret "holdninger". I ste-

det for å se amputasjon som begynnelsen på et nytt og bedre liv for pasienten, ser mange amputasjon som et nederlag og slutten på behandlingen. På spørsmål 3 viser statistikken at "det kun er 1/3 av alle amputerte som er protesebrukere etter et år!" Dette er skremmende og viser med all tydelighet at det haster med å få Per Leruds amputasjonsmetode innført på alle operasjonsstuer i landet. Mens Per Lerud viste slides og forklarte sin metode kom det mange spørsmål fra salen og han forklarte hvorfor nettopp hans metode ga raskere og bedre resultater. Istedenfor uker med "surring" får pasienten en silikonhylse på stumpen den dagen gipsen tas av etter operasjon.

To overleger i prat



Jan Henrik Namvall og Terje Eintveit i "matpausen"

Den sitter på et par timer daglig og gjøres trangere for hver gang den settes på. Hele tiden følges pasienten opp. En ukes tid tar det før det hele har stabilisert seg og den midlertidige Roehamptonprotesen kan tas i bruk. Den endelige protesen er et faktum etter tre uker. Etter "opprydning" i og på alle trinn, kirurgi, oppreningsmessig og protesetilpasning, tar det nå 40 dager mot før 80, å få en legg-amputert på bena. Av de ca 70 pasienter som amputeres årlig på Aker Sykehus blir 35 protesebrukere! Det er 50% det. I følge statistikken Per Lerud leste for ca to år siden er det skjedd en betydelig forbedring og det skyldes amputasjonsteknikk.

Utdrag av paneldebatten side 12

Mange samlet seg ved "Minimessen"



Møt Helge Borgevad

**-Armprotesebruker siden 1996 og
nestleder i MOMENTUM fra 1997**

Alder: 45 år
Bosted: Sylling, nær Lier ved Drammen
Yrke: Prosjektleder i Selvaag - gruppen
Sivilt: Gift med Steffy, tre barn og et barnebarn
Interesser: Familieliv, friluftsliv og sykling



Ulykken

Før ulykken jobbet Helge med oppbygging av sementterminaler i Embra. Det var på den nye mørtelfabrikken i Farsund ulykken skjedde. Helge skulle lære opp de ansatte til å operere anlegget da hansken hans satte seg fast i transportbåndet med det resultat at høyrearmen ble revet av nesten helt oppe ved skulderen. Det tok 20 minutter før ambulansen kom. 20 minutter som for all tid har brent seg fast i hodet hans. Her forteller han om livet sitt etter ulykken.

Livet etter ulykken

- Helge, hvordan har livet artet seg for deg og dine etter arbeidsulykken?

- Vel privatlivet for meg og familien ble snudd ca. 90% på hodet da jeg fikk revet av høyre armen. Et konkret eksempel på hvordan konas liv har endret seg rent praktisk er at hun må måke og gjøre mer utearbeid enn før. Vi bor svært bratt med mange utetrappes som må måkes skal vi komme opp. Den armen jeg har igjen bør ikke overanstrenge - for skjer det vil jeg virkelig få problemer.

- Er du fornøyd med den armen du nå har? Hva er viktigst for deg? At

protesen ser ut som en normal arm eller at den fungerer?

- På den første armen jeg hadde var hånden "død". For tre år siden fikk jeg Utha-armen med Myoelektriske elementer festet på innsiden av overarmshylsen og har stor nytte av den. Jeg kan løfte albuen, som har stor "hørbar" svingradius, og hånden har god gripeevne. Jeg bruker den daglig og glemmer ikke lenger å lade batteriene som sitter i albuledd og er et problem mindre. Armen låser seg nemlig ved utladning og man får ikke ut batteriene med mindre armen er bøyd. Funksjon er altså det viktigste for meg, men jeg savner å kunne gå i kortermet skjorte uten at folk får hakeslepp, men pytt, pytt.



På bildet over henger "overtrekket" noe løst. Det kunne med hell vært strammet opp og gjort noe lenger mener Helge.

- Mange som vært utsatt for arbeidsulykker har hatt problemer med å få erstatning. Har du?

Smerter på egen harddisk

- Nei den siden av saken gikk greit. Mitt største problem i forbindelse med tap av armen er konstante fantomsmerter 24 timer døgnet rundt. Hadde ambulansen vært raskere på plass og hatt med seg smertestillende medikamenter, ja da ville jeg høyst sannsynlig ikke hatt disse fantomsmerterne - i hvert fall ikke i den grad jeg har det nå. Det legene nå vet er at smertene sitter i hjernen. Vi har en kjempestor harddisk i hodet. Smertene er brent inn i denne akkurat som på en datamaskin. Men i motsetning til en maskin, så kan man ikke slette det som har brent seg fast her. Gjennom smerteklinikken på Aker Sykehus har jeg fått mye hjelp. Første gang jeg fikk akupunktur og skulle legge meg ned på benken, ble jeg spurt om jeg ville ha pute under armen slik at den lå bedre. Det tok noen sekunder før jeg forsto at det dreide seg om den armen som ikke var der. Endelig en som forsto! Jeg ble sendt til Tyskland for å gjennomgå en spesiell undersøkelse. I mange timer var jeg i et mørkt rom sammen med en hypnotisør. En radioaktiv isotop ble plassert i det som er igjen av armen.

Radioaktiviteten gikk derfra til hjernen hvor de kunne lese hvor smertesenteret satt. Forsøket på å behandle senteret med laser ble mislykket – dessverre. Siden har jeg forsøkt alt bortsett fra kutting av nerver til hjernen. Kunne en reamputasjon hjelpe, skulle jeg lagt meg på operasjonsbordet i morgen den dag. Som styremedlem i MOMENTUM tok jeg initiativet til Prosjekt Fantomsmerter 2000 i samarbeid med Gunnar Rosén på Smerteklinikken på Aker Sykehus. Nå som amputasjonsspesialist Per J. Lerud har kommet med på laget er det absolutt store muligheter for at færre nyamputerte skal bli plaget slik som jeg er.

- Hva med saksbehandlere i de offentlige etater? Jeg tenker da på at

du bør spare den armen du har igjen. Hvilket tilsier at du ikke bør bære tungt. Du foretar jo en del handling, ofte har du barnebarnet med. Foruten å løfte han inn og ut av bilen, triller du han til butikken – og hva med parkeringsplasser? Du bør jo stå så nær som mulig til inngangsdøren. Hva var saksbehandlerens begrunnelse for å gi deg avslag på din søknad om dispensasjon fra parkeringsvedtektene?

- Den var heller dårlig og jeg vil også kalle den frekk. Istedenfor å bære tungt, fikk jeg gå flere ganger. Jeg er en travelt opptatt mann. Først skal jeg lete lenge før jeg får parkeringsplass og så skal jeg gå i flere omganger for å få varer og barnebarn inn i bilen. Jeg irriterer meg

også på forskjellsbehandlingen på to like tilfeller. Ikke langt fra meg bor en som også mistet armen i en ulykke. Han fikk dispensasjon – men altså ikke jeg. Jeg får vel gjøre noe med den saken.

- Før ulykken var du aktiv syklist. Er du det enda?

- Åh, ja da. Jeg har fikset på styret, så nå står det den gale veien, men for meg fungerer det bra. Jeg sykler veldig mye, bl. a. Drammensfjorden rundt. Det er ca 5, 5 mil. Sykling gir en deilig følelse. Særlig utforbakkene. Mye turgåing blir det også med familiens firbente. Jeg er glad for livet - Familielivet er godt og arbeidssituasjonen byr på stadig nye spennende utfordringer som jeg kan mestre med en arm.

Anita Baastad

Helge på sykkel med sehsnudd ratt og tilhenger



Bergensk paneldebatt

I panelet satt fra venstre mot høyre:

styreformann Rolf Christensen fra Drevelin AS, overlege Finn Sørensen, ortopediingeniør Kjetil Atterås fra Atterås Ortopediteknikk AS og overlege Per J. Lerud.

I salen satt:

Overlege Sigrun Solberg
Overlege Eivind Einar Dregelid
Göran Garbergs fra Össur Nordic
Terje Eintveit fra Össur Nordic
fysioterapeuter, sykepleiersker, brukere og pårørende



Før debatten satte i gang fikk Per Lerud stor applaus for sitt glimrende foredrag og sitt engasjement for riktig amputasjonsteknikk.

MOMENTUMs styreleder fungerte som ordstyrer under paneldebatten og åpnet med å si: "Under Leruds foredrag ble det presisert hvor viktig det er å gjøre operasjonen riktig slik at forutsetningen for å bruke protese blir best mulig. På bakgrunn av de aktivitetene vi driver med i foreningen, bl. a. Fantomsmerteprojektet og Hylsekomfortprosjektet, vet vi at det er mange som har veldig store problemer med protesetilpasningen. De har ikke vært så heldige å være under kniven til Per Lerud. Noen gjør godt kirurgisk håndverk, men jeg er redd det gjøres altfor mye middelmådig og en del direkte slett arbeid. Tilfeldighetene råder ofte over hva som skjer med en pasient under selve operasjonen, under postoperativ behandling osv.. I hvilken grad ser dere forskjell på gode og dårlige stumper som resultat av operasjon?"

Kjetil Atterås: "Vi ser stumper som er problematiske veldig ofte. Et av de problemene jeg opplever som stort er først og fremst det hvor huden har grodd fast til benet. Det skaper proteseteknisk store problemer. Når det gjelder lårproteser er det en himla forskjell. Hylseteknikk og hylseutforming betyr mye, men likevel mindre enn det vi trodde tidligere. Innfestningen av abduktormusklene deri-

mot - er de festet inn riktig, får man en mye bedre stump og det blir lettere for oss å lage en god protese."

Finn Sørensen: "Leruds innlegg er musikk. Med enkle midler burde hans metode vært innført som en standardprosedyre i Norsk Sykehusvesen etter mitt skjønn."

Nils-Odd med adresse til Lerud: "Burde karkirurger eller ortopedikirurger foreta amputasjoner?"

Per Lerud: "Det er viktig at den legen som vet hvordan proteser fungerer følger pasienten fra A til Å. Jeg tror ortopedikirurger er best egnet."

Nils-Odd: "For den som har en dårlig stump på grunn av slett kirurgisk arbeid byr dette på store problemer. Når vi slukker lysene og går herifra er man ferdig med det, men for den det gjelder blir det problemer med protesetilpasning, stabilitet, smerter med mer for resten av livet. - Rolf, kan du huske tilfeller hvor du er blitt møtt med nettopp dette problemet? Er det noen erfaringer du har lyst til å dele med oss i denne sammenheng?"

Rolf Christensen: "Det gjør godt å høre at hvis vi får en god stump, blir det lettere å gjøre en god jobb. Jeg husker mange stygge stumper, men silikon har hjulpet mange. Det gjelder både legg og lår. Kne-ex amputasjoner er enklere."

Kjetil Atterås: "På legg er det veldig synlig hva som er galt, men ikke på en lårstump. Lår er ofte mest krevende."

Nils-Odd: "Dere får alltid en utfordrende jobb. For det å bidra til å få et menneske på beina etter en amputasjon er en svært viktig, men også svært krevende oppgave. Et menneskes evne til å fungere i hverdag og fest er i stor grad avhengig av å kunne stå, gå og sitte uten smerter. Vi protesebrukere takker dere som vier deres liv til å gi oss mobiliteten tilbake. Takk alle sammen og vel hjem."





Innovativ teknikk for høyere livskvalitet.

- ▶ Høy ståfasesikkerhet med Polysentrisk konstruksjon
- ▶ Myk og dynamisk svingfasekontroll
- ▶ Justerbar flexion og extension
- ▶ Flexionsvinkel 170°
- ▶ Vekt 650 g

Modulskneledd 3R105=1 og 3R106=1

Modulskneledd **3R105=1** med **innstøpningsadapter** for knedisartikulerte brukere og **3R106=1** med **pyramidefeste**.

Disse kneledd har en høy sikkerhet gjennom sin polysentriske konstruksjon. Ny lagerteknikk med lav friksjon i kombinasjon med en nyutviklet pneumatikk som gir en harmonisk styring av svingfasen. Spesielt er den store flexionsvinkelen på hele 170 grader og den lave vekten på 650 gram.

Opp til
75 kg!

CE

Ottobock

SCANDINAVIA AB

Nordstrandsvn. 34 · NO-1163 Oslo ·
N o r g e
Tel. 22 74 05 10 · GSM 90 98 29 92
Fax 22 74 06 05 · www.ottobock.se
e-mail: bjergsrud@ottobock.se

Kroppsvekt	>125 kg				Bare for mellomaktive og aktive brukere med kroppsvekt opp til 75 kg.
	>100 kg				
	>75 kg				
		lav	mellom	høy	Funksjonsnivå

QUALITY FOR LIFE

Klar, ferdig...



Quality Liner

Quality liner er et unikt produkt med mange egenskaper som gavner både verkstedet og brukeren.

Termoplastisk Elastomer (TPE) er et spennende materiale med **unike egenskaper** som gjør at hver Quality Liner kan **individuell** tilpasses til hver bruker om og om igjen gjennom **varmforming**.

Takket våre sine **fleksible egenskaper** klarer man seg med et **svært lite lager** av Quality Liners som dekker et de fleste tilfellene. Tre størrelser dekker 14-54 cm (maks 5 cm fra den distale enden).

Quality Linern er **lett å gjøre rein** og fester godt mot huden for å **minimere friksjon**. Det gis full **garanti** i 6 måneder som vi kan utvide til 12 måneder for brukere som får 2 Quality Liners samtidig.

Kontakt din ortopediingeniør eller Ronney Bergqvist, Centri AB, Ronney@centri.se for mer informasjon om Centris **Quality Liner**.

Hudvennelig

Med/uten pigg

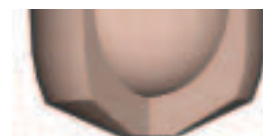
Omformingsbar

Jevn
kompression

Personlig
passform

3/6 mm
tykkelse

6/12 måneders
garanti



CENTRI®

Centri AB i Datavägen 6, 175 43 Jönköping, Sverige i Tel +46 8 5803 1165 i Fax +46 8 5808 1128 i www.centri.se

Photo copyright © 1997 PhotoDisc, Inc.

Nytt ortopedifirma i Bergen! - ORTOPRO AS

Desember i 2000 fikk ortopedibransjen i NORGE et nytt leverandørfirma - Ortopro AS - av ordene ortoser og proteser - å forholde seg til. Mannen bak firmaet er 33-årige Jørn Kvamme fra Kvinnherad

- **ortopeditekniker og protesebruker**
 - **gift med Randi som er utdannet barnepleierske og**
 - **far til Marius på ni, Amalie tre og Haakon to**
- Her forteller han åpenhjertig til MOMENTUM**



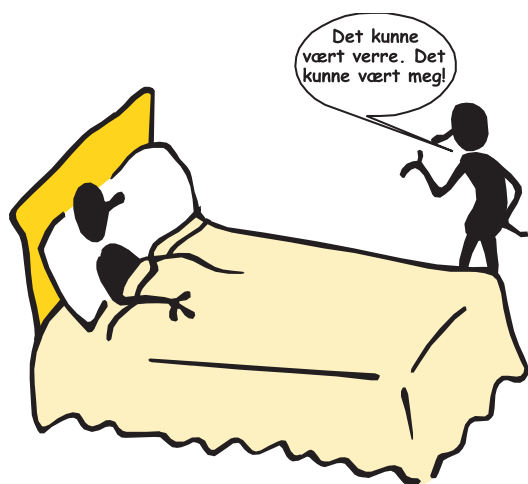
En blid og fremtidsrettet leverandør med noe av sitt sortiment

Jeg mistet foten i en motorsykkellulykke i 1986. Som følge av det kom jeg i kontakt med proteseverkstedet Drevelin i Bergen hvor jeg utdannet meg til ortopeditekniker og var i 7 år før jeg begynte hos Medema-gruppen AS avdeling i Bergen. Der formidlet jeg tekniske hjelpemidler til sterkt handikappede barn og jeg fikk god kontakt med rullestolbransjen da jeg støpte en del sitteskall for rullestolbrukere og ortopediske verksteder. Jeg har lenge hatt et ønske om å drive for meg selv og også å finne hjelpemidler som kan være et godt supplement til det som finnes på markedet i dag. Et ønske om å bestemme over min egen hverdag har også vært motivet for oppstartin-

gen av firmaet Ortopro AS. Jeg fant en fot på Internett med alle de funksjonene som jeg har vært på jakt etter. Den har en multi axial ankel som gir optimal kontakt med underlaget i ujevnt terreng - alle bevegelser som jeg selv har savnet når jeg har vært ute og gått fordi foten min ikke alltid evnet å følge terrenget. Denne foten - Genesis II ble grunnlaget for oppstartingen. Jeg kontaktet det amerikanske selskapet MICA Manufacturing Corporation som ikke hadde noen representanter i Norden og ble vel mottatt.

Ulykken og omstendighetene rundt den
Det er klart at det er veldig opprivende når en slik ulykke skjer. Ikke bare mistet

jeg foten min, men jeg mistet også min beste kamerat. Det var han som kjørte motorsykkelen. Besteforeldre, far, mor og venner - alle i sjokk - samlet seg rundt Haukeland sykehus. Jeg var 18 år og i den alderen man ånder og lever med vennene sine på en helt annen måte enn det man gjør senere i livet. Jeg hadde enormt med besøk. Fem, seks kompiser eller venninner kom innom rommet daglig. Det gjorde sykehus tiden lettere for meg, men for familien var det hardt å få meg hjem skadet. Etter et år kunne jeg stavre meg frem på protesen og jeg følte at det gikk fremover selv om jeg hadde store smerter pga. komplikasjoner forårsaket av en skrue som var satt inn i benet



Brett her!

Porto

MOMENTUM
Grinistubben 6
1343 Eiksmarka

mitt. Heldigvis ble den oppdaget i tide og etter at den ble fjernet har jeg vært smertefri. Jeg har vært heldig i forhold til mange andre. Jeg er kne-ex amputert og kan stå med full vekt i protesen. Det gir en god protese funksjon.

Fritidsinteresser

Jeg har til tider vært en lidenskapelig fisker, men får dessverre ikke så mye tid til det. Ellers står fotball mitt hjerte nært. Fort tiden er jeg med i fotballklubben Arna-Bjørnars styre hvor vi har et eliteserielag for kvinner. Jeg er også, sammen med en annen, fotballtrener for Marius sønnen min. Det er veldig givende for man får et unikt innblikk i lokalsamfunnet. I det hele tatt - arbeid med ungdom og fotball er topp. Og det å gjøre ting som folk flest gjør. Jeg prøver også å skrape sammen midler til en Cabincruiser så vi kan ha en båt å reise på ferie med. Før ulykken var jeg en habil tennis-spiller. Dessverre er det å spille tennis med protese ikke det helt store, så jeg har lagt tenniskarriæren på hyllen.

Visjoner

Min visjon er at forholdet ortopediingeniør/ortopeditekniker skal bli tette-

tere. I dag er forholdet på noen verksteder fjernet fordi etter at ortopediingeniøren har tatt gipsavstøpning, lager teknikeren protesen og protesebrukeren får alle instruksjoner gjennom ortopediingeniøren. Skal ortopedibransjen utvikle seg, må det nytteknings til. Det bør bygges opp et tett samarbeidende team - teknikker, ingeniør, fysioterapeut og til en viss grad ergoterapeut - rundt den enkelte protesebruker. Dette teamet skal være til disposisjon for protesebrukeren når han kommer til konsultasjon og han skal kunne forholde seg til teamet når han har behov for det. Et slikt team vil alle involverte ha stor nytte og glede av. Alle profesjonene kan lære av hverandre og dette vil på sikt komme protesebrukeren til gode. Det vil kanskje føre til at han oppnår en funksjonell protese på kortere tid. Samfunnsøkonomisk vil alle tjene på det.

Ortopros produkter

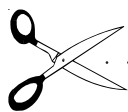
Jeg har kontakt med et amerikansk firma som leverer helt unike adaptører for proteser og i tillegg noe helt nytt i Europa, en pin på enden av lineren er hengt opp som et kuleledd. Den følger retningen på stumpen og eliminerer

dermed "drag" og gjør det enklere å treffe hullet i bunn på protesen. Firmaet IPOS i Tyskland har et fullt spekter av protese og ortosekomponenter av høy kvalitet. Jeg vil og satse på rullestoler og andre tekniske hjelpemidler og da særlig gåstativ for de med tverrsnittskader. Jeg skal på et kurs i Polen i september før jeg introduserer stativet. I løpet av høsten er målet i samarbeid med IPOS å arrangere kurs om klumpfotskinner for ortopediverkstedene.

Målgruppen

Jeg kommer til å ha bred kontakt med alle institusjoner som holder på med opptrening/rehabilitering. Gode krykker og stokker vil jeg også ha i sortimentet fordi jeg vet at det er mange som sliter med å få tak i gode krykker og dopsko - og ikke minst det med ispigger. Firmaet skal gjøre sitt beste for brukernes skyld. Ortopro har som mål å være så langt fremme som mulig teknisk og faglig sett. Vi skal være nytenkende og følge med i utviklingen. Det er det viktigste for oss.

Anita Baastad og Nils-Odd Tønnevd



Vennligst fyll inn og klipp ut denne slippen og legg den i posten til: MOMENTUM, Grinistubben 6, 1359 Eiksmarka, eller send oss en e-post til abaastad@online.no, eller send den per fax 22 44 33 19.

Vennligst kryss av det som passer.

_____ Ja, jeg/vi ønsker å bli medlem i MOMENTUM

Navn:

Adresse:

Postnr. og poststed:

Tlf.: Mobil: Fax:

Fødselsår:

Dato og signatur:

Medlemstype (vennligst sett kryss):

Hovedmedlemskap (for arm- og benprotesebrukere), 200

Støttemedlemskap (for venner, pårørende og fagpersonell), kr. 100

Bedriftsmedlemskap (for verksteder og leverandører), kr. 400



Genesis II en naturlig måte å gå på!



Beveger du deg i ulent terreng? Gjør du det så er GENESIS II noe for deg. GENESIS II er en multifunksjonell fot med tilnærmet samme bevegelsesmuligheter som din opprinnelige fot hadde.

Den unike bueformede foten er energisparende og det resulterer i en fjærlignende reaksjon når tåen forlater underlaget. Frasparket ligner på det din opprinnelige fot hadde. Det som skjer er at den oppsparte energien som skapes når du spaserer blir tilbakeført når foten forlater bakken. Det føles helt naturlig.

Genesis II avanserte multi-axiale ankel gir deg som bruker den en naturlig kontrollert axial rotasjon og defleksjon. Alle disse mulighetene til bevegelse gir en naturlig holdning, gange og mulighet til å drive med alle slags aktiviteter uten å tenke på det ujevne terrenget.

Genesis II blir levert til alle aktivitetsnivå og alle vektklasser.

Tekniske spesifikasjoner



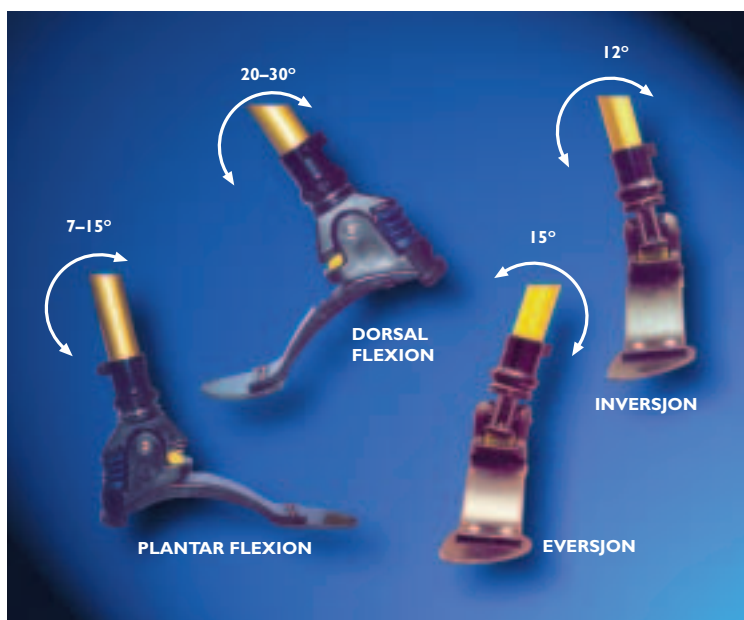
- Høyde 13 cm til pyramidisk topp
- Helhøyder opp til 5,5 cm
- Størrelse 21–26 dame
- Størrelse 21–30 menn
- Leveres i alle aktivitetsnivå
- Brukervekt opp til 115 kg

Støtdemperoversikt

farge
gul
grønn
rød
blå
klar
orange
sort

motstand
hard
fast
med. fast
medium
med. myk
myk
ekstra myk

støtdemper
fremme
fremme
fremme/bak
bak
bak
bak
bak



TA KONTAKT FOR Å FÅ TILSENDT GRATIS DEMOVIDEO



Dennis Oehler og **Todd Schaffhauser** er begge benamputert og driver i dag **"Fitness for everyone"** sammen. Dennis og Todd lærer bort sine treningserfaringer rundt om i hele verden. Det er første gangen de besøker Norge for å holde treningskurs. De er begge meget aktive og fremgangsrike innen sport, og satte rekord i 100m ved Handicap OL i Seoul 1988.



Treningskurs for amputerte

Grip sjansen til å trene sammen med Dennis og Todd. Få tips og idèer.

Kurset henvender seg i første rekke til benamputerte, pårørende, ortopediingeniører, fysioterapeuter m.fl.

Prisen pr. kurs er kr 200,- som på forhånd skal innbetales til konto 7878.05.75084.

Merk giroen "Running Clinic" og med hvilken dato du/dere skal delta.

Påmeldingsfrist er 26/10. Kurset vil bli holdt på engelsk.



8/11 **Sverige - Stockholm**

9/11 **Norge - Oslo**

10/11 **Danmark - København (Brøndby)**

For ytterligere informasjon kontakt Camp Scandinavia eller besøk
www.fitness4everyone.com eller
www.campscandinavia.se



Tlf. 22 37 79 00
Fax. 22 37 46 00
mail.norway@camp.no



ENGLISH SUMMARY

Chairman's Opinion. At various member's meetings, seminars etc we have met numerous happy amputees and caring professionals and this is heart warming. Life can feel unbearable for those who have recently lost a limb as well as for their families. Meeting people who have been through the same can prove very encouraging and make it easier to find balance in life. Through Like Helping Like 2001 Campaign we wish to encourage more amputees to contact those recently amputated to listen to and to be examples for them. We have produced a campaign pamphlet full of wonderful photographs of cheery amputees. 4 October, HRH Princess Märtha Louise will open an exhibition of these pictures at Rikshospitalet and all members will be invited.

Seminar in Oppland. In April amputees, health care professionals and prosthetics suppliers took part in a seminar on innovation within prosthetics. Board member Tor Dalsheim presented the programme and thanked Centri for sponsoring the day. Chairman Nils-Odd Tønnevoll emphasised that "no one prosthesis fits all, making communication amputee/prosthetist (OE) vital". OE Christer Hedqvist gave a talk asking "Should all AK amputees use microprocessor-controlled knees"? He began by outlining the functions of a normal knee and went on to talk about the C-leg including advantages and disadvantages, concluding that each amputee and OE together have to decide which knee that is most appropriate. OE Tore Solem addressed the question "Should all BK amputees use energy storing feet"? Solem pointed out that it is not difficult to produce a foot with a favourable appearance, but it is hard to substitute a foot's functions. OE Ronny Bergqvist of Centri AB introduced NABCO's Intelligent knee.

Seminar in Bergen. 10 May practitioners, OEs and amputees

gathered at Scandic Hotel to be learn more about amputation techniques and prosthetics innovations. Chairman Nils-Odd Tønnevoll thanked Össur Nordic for sponsoring the event and pointed out that this kind of seminar is what MOMENTUM is all about – a forum for sharing experiences, cooperation, and communication to improve the lives of amputees. Göran Garbergs from Össur Nordic outlined the development of the Iceross liner. Consultant MD Per J. Lerud gave a talk on "The Optimal Amputation Rehabilitation" based on his experiences at Aker hospital. Lerud and his team have seen the result of many unsuccessful amputations, and they feel that a major problem is inferior surgical procedures. Instead of weeks in "dressing", the patients at Aker are fitted with a silicon liner as soon as the cast is removed. Nils-Odd stressed the importance of Per Lerud's work, and that many amputees have problems with prosthetic fit due to poor operating skills. OE Kjetil Atterås said that they often witness problematic stumps. AK amputees have to tackle more problems than BK amputees. Consultant MD Finn Sørensen stated that Lerud's method should set the standard for all hospitals. Lerud felt that it would be beneficial if orthopaedic rather than vascular surgeons were to perform the operations. OE Rolf Christiansen was happy to hear to a proper stump will make his job easier.

Meet Helge Borgevad. Helge has been using a prosthesis since 1996, and was elected Deputy Chairman of MOMENTUM in 1997. He lost his arm in a work related accident, and it took 20 minutes before the ambulance arrived, minutes that stay with him forever. His life was turned upside down, and his wife now has to do many of the outdoor chores, as he has to make sure not to overexert his remaining arm. To Helge the functionality of the prosthesis is more important than the appearance. His

major problem is phantom pains, and he points out that the medical profession now realises that this kind of pain is located in the brain. He has tried "everything", but all treatments have been unsuccessful. As a Board Member of MOMENTUM he initiated the "Phantom Pain Project 2000" in cooperation with specialist Gunnar Rosén. Helge stressed that Dr. Lerud's surgical technique may prevent others from being subjected to the kind of pain he is suffering and that the Project will encourage improved treatment for those who suffer phantom pain. He continues to be a dedicated cyclist with the aid of specially designed handlebars.

ORTOPRO AS. A new orthopaedic company, OTROPRO AS, has been established in Bergen by Jørn Kvamme, himself an orthopaedic technician and a TK amputee. He lost his best friend as well as his foot in a motorbike accident in 1986, but feels lucky and happy nonetheless. Due to the accident he got in contact with Drevlin Orthopaedic, and later began his training there. Recently he established his own prosthetics supplier company. In his spare time he is involved in the local football club.. His vision is to see a closer cooperation within the team involved in the prosthetic process and the amputee, sharing knowledge and experience. Jørn's hope is that amputees in the future can meet with the entire team, and not just an individual OE or technician.



INGEN HJEMME...



... vi er ikke overrasket.

Utviklingen innom proteseteknologien gir brukeren mulighet til en mer aktiv hverdag.

TALUX™ er ytterligere ET steg i riktig retning.

TALUX™ er en helt ny protesefot fra Flex-Foot med flere unike funksjoner som gir brukeren mulighet til å nå et enda høyere aktivitetsnivå.

Foten har en kullfiberstamme som gir en aktiv og kraftbesparende gange. Gjennom en sinnrik konstruksjon simuleres en naturlig ankelbevegelse slik at TALUX™ skal kunne tilpasse seg ved bruk i trapper, gressmapper, ujevne veier og andre underlag på en effektiv måte. Brukeren får mulighet til å bevege seg i ulike miljøer, men vil fortsatt ha god stabilitet og sikkerhet.

TALUX™ gir mulighet til en mer naturlig og sikker gange med minimal energiforbruk. Prøv du også!

Kontakt din ortopediingeniør eller Terje Eintveit, Øssur Nordic, tlf 2261 5770.



TALUX™
GROUND COMPLIANCE PLUS

